A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2024. március 7.*

„Előzetes döntéshozatal – Értékesíthető zöld bizonyítványoknak a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia nemzeti termelői részére történő kiadását előíró nemzeti támogatási rendszer – A megújuló energiaforrásokból más tagállamban előállított villamos energia behozatala – Zöld bizonyítványok vásárlására vonatkozó kötelezettség – Szankció – Mentesség – 2001/77/EK irányelv – 2009/28/EK irányelv – Támogatási rendszer – Származási garanciák – Az áruk szabad mozgása – EUMSZ 18., EUMSZ 28., EUMSZ 30., EUMSZ 34. és EUMSZ 110. cikk – Állami támogatások – EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikk – Állami források – Szelektív előny”

A C-558/22. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Consiglio di Stato (államtanács, Olaszország) a Bírósághoz 2022. augusztus 19-én érkezett, 2022. augusztus 16-i határozatával terjesztett elő

az **Autorità di Regolazione per Energia Reti e Ambiente (ARERA)**

és

a **Fallimento Esperia SpA**,

a **Gestore dei Servizi Energetici SpA – GSE**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: A. Prechal tanácselnök (előadó), F. Biltgen, N. Wahl, J. Passer és M. L. Arastey Sahún bírák,

főtanácsnok: M. Campos Sánchez-Bordona,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Fallimento Esperia SpA képviseletében U. Grella és F. M. Salerno avvocati,

* Az eljárás nyelve: olasz.

– a Gestore dei Servizi Energetici SpA – GSE képviseletében S. Fidanzia és A. Gigliola avvocati,

– az olasz kormány képviseletében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítői: D. Del Gaizo és F. Tortora avvocati dello Stato,

– az Európai Bizottság képviseletében B. De Meester, G. Gattinara és F. Tomat, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUMSZ 18., EUMSZ 28., EUMSZ 30., EUMSZ 34., EUMSZ 107., EUMSZ 108. és EUMSZ 110. cikknek, valamint a megújuló energiaforrásból előállított energia [helyesen: energia felhasználásának] támogatásáról, valamint a 2001/77/EK és a 2003/30/EK irányelv módosításáról és azt követő hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. április 23-i 2009/28/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek (HL 2009. L 140., 6. o.) az értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet az Autorità di Regolazione per Energia Reti e Ambiente (ARERA) (az energiaügyért, az energiahálózatokért és a környezetvédelemért felelős szabályozó hatóság, Olaszország; a továbbiakban: ARERA) a Fallimento Esperia SpA – egy csődeljárás alatt álló társaság –, valamint a Gestore dei Servizi Energetici SpA – GSE (a továbbiakban: GSE) között folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, amelynek tárgya pénzügyi szankció kivetése a Fallimento Esperiával szemben, mivel nem teljesítette azon kötelezettségét, hogy a 2010-es év során Olaszországba importált villamos energia címén a megújuló erőforrásokból való előállítást tanúsító bizonyítványokat (a továbbiakban: zöld bizonyítványok) vásároljon.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 2001/77/EK irányelv

3 A belső villamosenergia-piacon a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia támogatásáról szóló, 2001. szeptember 27-i 2001/77/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet (HL 2001. L 283., 33. o.; magyar nyelvű különkiadás 12. fejezet, 2. kötet, 121. o.) 2012. január 1-jei hatállyal hatályon kívül helyezte a 2009/28 irányelv. Ezen utóbbit pedig 2021. július 1-jei hatállyal hatályon kívül helyezte a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról szóló, 2018. december 11-i (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2018. L 328., 82. o.).

4 A 2001/77 irányelv (10), (11), (14) és (15) preambulumbekezdésének szövege a következő volt:

„(10) Ez az irányelv nem kötelezi a tagállamokat arra, hogy a másik tagállamtól beszerzett származási garanciát vagy a villamos energia ennek megfelelő beszerzését elismerjék, mint a nemzetikvóta-kötelezettség teljesítéséhez való hozzájárulást. Mindazonáltal a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia kereskedelmének elősegítése, valamint a fogyasztói választás megkönnyítése érdekében a megújuló és a nem megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia világos megkülönböztetése céljából szükség van az ilyen típusú energiára vonatkozó származási garanciára. A származási garanciák rendszere önmagában nem jogosít fel a különböző tagállamokban létrehozott nemzeti támogatási rendszerekből származó támogatásra. Fontos, hogy ezek a származási garanciák a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia valamennyi formájára vonatkozzanak.

(11) Fontos, hogy a származási garanciákat egyértelműen megkülönböztessék a becserélhető zöld bizonyítványoktól.

[…]

(14) Az egyes tagállamok különböző nemzeti szintű támogatási rendszereket alkalmaznak a megújuló energiaforrásokkal kapcsolatban, többek között a zöld bizonyítványok, a beruházási támogatások, az adómentesség, az adókedvezmények és az adóvisszatérítés, valamint a közvetlen ártámogatás rendszerét. Az ezen irányelvben megfogalmazott cél elérésének egyik fontos eszköze – a befektetői bizalom megtartása érdekében – e rendszerek megfelelő működésének szavatolása mindaddig, amíg működésbe nem lépnek a közösségi keretek.

(15) A támogatási rendszerek vonatkozásában közösségi szintű keretekről határozni túl korai lenne, tekintve hogy a nemzeti rendszerekkel kapcsolatban egyelőre korlátozott tapasztalatok állnak rendelkezésre, és a megújuló energiaforrásokból előállított, ártámogatásban részesülő villamos energia részaránya a Közösségen belüljelenleg viszonylag alacsony.”

5 Ezen irányelv „Cél” című 1. cikke a következőképpen rendelkezett:

„Ezen irányelv célja, hogy a belső villamosenergia-piacon ösztönözze a megújuló energiaforrásoknak az energiatermeléshez való nagyobb mértékű hozzájárulását, és alapot teremtsen azok majdani közösségi keretéhez.”

6 Az említett irányelv „Nemzeti célelőirányzatok” című 3. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőket írta elő:

„(1) A tagállamok a (2) bekezdésben említett nemzeti célelőirányzatoknak megfelelően megteszik a szükséges lépéseket a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia fogyasztása fokozásának ösztönzésére. Ezeknek a lépéseknek arányban kell állniuk az elérendő céllal.

(2) A tagállamok legkésőbb 2002. október 27-ig, ezt követően pedig ötévente elfogadják és közzéteszik a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia fogyasztásának nemzeti célelőirányzatait tartalmazó, a következő 10 évre vonatkozó, a villamosenergia-fogyasztás

százalékában kifejezett jelentést. A jelentés a nemzeti célelőirányzatok megvalósítása érdekében nemzeti szinten meghozott, illetve tervezett intézkedéseket is tartalmazza. A célok legkésőbb 2010-ig történő meghatározásához a tagállamok:

– figyelembe veszik a mellékletben szereplő referenciaértékeket,

– biztosítják, hogy a célkitűzések összhangban legyenek minden olyan nemzeti kötelezettségvállalással, amelyet a Közösség által az Egyesült Nemzetek éghajlatváltozási keretegyezménye Kiotói Jegyzőkönyve értelmében elfogadott éghajlatváltozási kötelezettségvállalásokkal összefüggésben fogadtak el.”

7 Ezen irányelv „Támogatási rendszerek” című 4. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezett:

„A[z Európai] Bizottság a Szerződés 87. és 88. cikkének [jelenleg EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikk] sérelme nélkül értékeli a tagállamokban megvalósított mechanizmusok alkalmazását, amelyeknek megfelelően a villamosenergia-termelők a hatóságok által kiadott rendelkezések értelmében közvetlen vagy közvetett támogatásban részesülnek, és amelyek korlátozó hatást gyakorolhatnak a kereskedelemre, azon az alapon, hogy e mechanizmusok hozzájárulnak a Szerződés 6. és 174. cikkében meghatározott célok megvalósításához.”

8 A 2001/77 irányelvnek „A megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia származási garanciája” című 5. cikke a következőket írta elő:

„(1) A tagállamok legkésőbb 2003. október 27-ig biztosítják, hogy a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia származása ennek az irányelvnek az értelmében, az egyes tagállamok által megállapított objektív, átlátható és megkülönböztetésmentes feltételeknek megfelelően szavatolható legyen. A tagállamok ennek érdekében biztosítják, hogy kérésre az ennek igazolására szolgáló származási garanciát állítsanak ki.

(2) A tagállamok egy vagy több, a termelési és elosztási tevékenységektől független illetékes szervet jelölhetnek ki e származási garanciák kiadásának felügyeletére.

(3) A származási garancia:

– megjelöli az energiaforrást, amelyből a villamos energia származik, a termelés helyét és idejét, illetve vízerőművek esetén a kapacitást,

– alkalmas arra, hogy a megújuló energiaforrásból előállított villamos energia termelője bizonyíthassa, hogy az általa forgalmazott villamos energiát az ezen irányelv szerinti megújuló energiaforrások hasznosításával állította elő.

(4) A (2) bekezdésnek megfelelően kiadott, ilyen jellegű származási garanciát a tagállamok, kizárólag a (3) bekezdésben említett elemek bizonyítékaként, kölcsönösen elismerik. A származási garancia mint ilyen bizonyíték elismerése csak tárgyilagos, átlátható és megkülönböztetésmentes feltételek alapján tagadható meg, különösen, ha annak oka a csalás megakadályozása. A származási garancia elismerésének megtagadása esetén a Bizottság az elutasító felet kötelezheti annak elismerésére, különös tekintettel az ezen elismerés alapjául szolgáló objektív, átlátható és megkülönböztetésmentes feltételekre.

(5) A tagállamok és az illetékes szervek megfelelő mechanizmusokat vezetnek be annak érdekében, hogy a származási garanciák pontosak és megbízhatók legyenek, és a 3. cikk (3) bekezdésében említett jelentésben ismertetik a garanciarendszer megbízhatóságának biztosítása érdekében tett intézkedéseket.”

A 2009/28 irányelv

9 A 2009/28 irányelv (25), (52) és (56) preambulumbekezdésének szövege a következő volt:

„(25) A megújuló energiaforrások terén az egyes tagállamok különböző adottságokkal rendelkeznek, és nemzeti szinten különböző támogatási rendszereket működtetnek a megújuló energiaforrásokból előállított energia tekintetében. A tagállamok többsége olyan támogatási rendszert alkalmaz, amely kizárólag a saját területén termelt, megújuló energiaforrásokból előállított energiát támogatja. A nemzeti támogatási rendszerek megfelelő működéséhez elengedhetetlen, hogy a tagállamok különböző adottságaiknak megfelelően ellenőrizhessék nemzeti támogatási rendszereik hatásait és költségeit. Az ezen irányelvben megfogalmazott cél elérésének egyik fontos eszköze a 2001/77/EK irányelv szerinti nemzeti támogatási rendszerek megfelelő működtetésének garantálása a befektetői bizalom megtartása, valamint annak lehetővé tétele érdekében, hogy a tagállamok a célkitűzések teljesítését célzó, hatékony nemzeti intézkedéseket dolgozhassanak ki. Ezen irányelv célja az, hogy a nemzeti támogatási rendszerek sérelme nélkül megkönnyítse a megújuló energiaforrásokból előállított energia határokon átnyúló támogatását. Olyan opcionális, tagállamok közötti együttműködési mechanizmusokat vezet be, amelyek révén lehetőségük nyílik megállapodni arról, hogy az egyik tagállam milyen mértékben támogatja a másik tagállamban folyó energiatermelést, valamint hogy a megújuló energiaforrásokból előállított energiát milyen mértékben kell beszámítani valamelyikük összesített nemzeti célértékébe. A célkitűzések teljesítésére vonatkozó mindkét intézkedés – azaz a nemzeti támogatási rendszerek és az együttműködési mechanizmusok – hatékonyságának biztosítása érdekében lényeges, hogy a tagállamok maguk dönthessék el, hogy nemzeti támogatási rendszerüket kiterjesztik-e a más tagállamokban termelt, megújuló energiaforrásokból előállított energiára, és ha igen, milyen mértékben, és erről az ezen irányelvben előirányzott együttműködési intézkedések alkalmazásával állapodhassanak meg.

[…]

(52) Az ezen irányelv alkalmazása céljából kiadott származási garancia kizárólagos rendeltetése, hogy a végső fogyasztó felé bizonyítsa, hogy az energia egy meghatározott arányát vagy mennyiségét megújuló energiaforrásokból állították elő. […] Fontos különbséget tenni a támogatási rendszerek vonatkozásában kiadott zöld bizonyítványok és a származási garancia között.

[…]

(56) A származási garanciák önmagukban nem jogosítanak fel a nemzeti támogatási rendszerek igénybevételére.”

10 Ezen irányelv „Hatály” című 1. cikke a következőképpen rendelkezett:

„Ez az irányelv közös keretet hoz létre a megújuló energiaforrásokból előállított energia támogatására. Kötelező nemzeti célkitűzéseket állapít meg a megújuló energiaforrásokból előállított energiának a teljes bruttó energiafogyasztásban képviselt összarányára és a megújuló energiaforrásokból előállított energiának a közlekedésben felhasznált részarányára vonatkozóan. Szabályokat állapít meg a tagállamok közötti statisztikai átruházások, a tagállamok közötti, valamint a tagállamok és harmadik országok közötti közös projektek, a származási garanciák, a közigazgatási eljárások, a tájékoztatás és képzés, valamint a megújuló energiaforrásokból előállított energiának a villamosenergia-hálózatokhoz való hozzáférése tekintetében. A bioüzemanyagokra és a folyékony bio-energiahordozókra vonatkozóan fenntarthatósági kritériumokat állapít meg.”

11 Az említett irányelvnek a „Fogalommeghatározások” című 2. cikke a következőket írta elő:

„Ezen irányelv alkalmazásában [a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 96/92/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. június 26-i 2003/54/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2003. L 176., 37. o.; magyar nyelvű különkiadás 12. fejezet, 2. kötet, 211. o.)] fogalommeghatározásait kell alkalmazni.

Ezen irányelv alkalmazásában továbbá:

[…]

j) »származási garancia«: elektronikus dokumentum, amelynek kizárólagos rendeltetése a végső fogyasztó felé annak bizonyítása a 2003/54/EK irányelv 3. cikke (6) bekezdésének megfelelően, hogy az energia egy meghatározott részét vagy mennyiségét megújuló energiaforrásokból állították elő;

k) »támogatási rendszer«: egy tagállam vagy tagállamok egy csoportja által alkalmazott olyan eszköz, rendszer vagy mechanizmus, amely a megújuló energiaforrásokból előállított energia felhasználására ösztönöz ezen energia költségének csökkentésével, az eladási ár emelésével, vagy a megújuló energiaforrásokból előállított energia megvásárolt mennyiségének – a megújuló energiával kapcsolatos kötelezettség bevezetése révén vagy egyéb módon való – növelésével. Magában foglalja a beruházási támogatásokat, az adómentességet vagy adókedvezményeket, az adó-visszatérítést, a megújuló energiával kapcsolatos kötelezettséghez kapcsolódó – többek között zöld bizonyítványokat alkalmazó – támogatási rendszereket, valamint a közvetlen ártámogatás rendszerét, beleértve a betáplálási tarifát és a támogatások kifizetését, de nem korlátozódik az említettekre;

l) »megújulóenergia-kötelezettség«: a nemzeti támogatási rendszer által felállított követelmény, amely kötelezi a termelőket, ellátókat vagy fogyasztókat, hogy a termelésben, az ellátásban vagy a fogyasztásban felhasznált energia egy meghatározott részét megújuló energiaforrásokból előállított energiából fedezzék. Idetartoznak az olyan rendszerek is, amelyek lehetővé teszik az említett követelmények zöld bizonyítványok útján történő teljesítését;

[…]”

12 Az említett irányelvnek „A megújuló energiaforrásokból előállított energia felhasználására vonatkozó összesített kötelező nemzeti célértékek és intézkedések” című 3. cikke az (1)–(4) bekezdésében a következőképpen rendelkezett:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy a megújuló energiaforrásokból előállított energiának a végső fogyasztásban betöltött, az 5–11. cikknek megfelelően számított részaránya 2020-ban legalább a nemzeti átfogó célkitűzésükben erre az évre az I. melléklet A. részében szereplő táblázat harmadik oszlopa szerint megállapított részarány. Ezek az összesített kötelező nemzeti célkitűzések összhangban vannak azzal a célkitűzéssel, hogy 2020-ig megvalósuljon a megújuló energiaforrásoknak a Közösség teljes bruttó energiafogyasztásában való részarányára vonatkozóan előírt 20%-os minimum célkitűzés. Az e cikkben szereplő célkitűzések könnyebb megvalósítása érdekében valamennyi tagállam ösztönzi és elősegíti az energiahatékonyságot és az energiatakarékosságot.

(2) A tagállamok intézkedéseket vezetnek be, amelyek célja annak biztosítása, hogy a megújuló energiaforrásokból előállított energia részaránya [helyesen: A tagállamok olyan intézkedéseket vezetnek be, amelyekkel hatékonyan biztosítható, hogy az általuk a megújuló energiaforrásokból előállított energia részaránya] egyenlő vagy meghaladja az I. melléklet B. részében szereplő ütemterv-előirányzatban feltüntetett részarányt.

(3) A tagállamok az e cikk (1) és (2) bekezdésében meghatározott célkitűzések elérése érdekében – többek között – az alábbi intézkedéseket alkalmazhatják:

a) támogatási rendszerek;

b) az együttműködés különböző formái a tagállamok, valamint a tagállamok és harmadik országok között az 5–11. cikknek megfelelő összesített nemzeti célértékek teljesítése céljából.

A Szerződés 87. és 88. cikkének [jelenleg EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikk] sérelme nélkül, a tagállamoknak joguk van ezen irányelv 5–11. cikkének megfelelően eldönteni, hogy milyen mértékben támogatják a más tagállamban termelt, megújuló energiaforrásokból előállított energiát.

(4) A tagállamok biztosítják, hogy a megújuló energiaforrásokból előállított energiának a közlekedés valamennyi formájában felhasznált részaránya 2020-ban legalább az egyes tagállamokban közlekedési célra felhasznált végső energiafogyasztás 10%-a legyen.”

13 A 2009/28 irányelvnek „A megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia, fűtő- és hűtőenergia származási garanciái” címet viselő 15. cikke az (1) és (9) bekezdésében a következőket írta elő:

„(1) A megújuló energiaforrásokból származó energiának az energiaszolgáltató által kínált energiahordozó-összetételben való arányának vagy mennyiségének a végső fogyasztó felé történő bizonyítása céljából, a 2003/54/EK irányelv 3. cikkének (6) bekezdésével összhangban a tagállamok biztosítják, hogy a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia származása, mint olyan, ezen irányelv értelmében objektív, átlátható és megkülönböztetésmentes kritériumok alapján garantálható.

[…]

(9) A tagállamok az ezen irányelvnek megfelelően kiadott származási garanciákat, kizárólag a (1) bekezdésben és a (6) bekezdés a)–f) pontjában említett elemek bizonyítékaként, kölcsönösen elismerik. […]”

14 Ezen irányelv „Módosítások és hatályon kívül helyezés” című 26. cikke a következőket írta elő:

„(1) A 2001/77/EK irányelv 2. cikkét, 3. cikkének (2) bekezdését és 4–8. cikkét 2010. április 1-jei hatállyal el kell hagyni.

[…]

(3) A 2001/77/EK és [a közlekedési ágazatban a bio-üzemanyagok, illetve más megújuló üzemanyagok használatának előmozdításáról szóló, 2003. május 8-i] 2003/30/EK [európai parlamenti és tanácsi] irányelv [(HL 2003. L 123., 42. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 31. kötet, 188. o.)] 2012. január 1-jétől hatályát veszti.”

15 A 2009/28 irányelv 27. cikkének (1) bekezdése szerint:

„A 4. cikk (1), (2) és a (3) bekezdésének sérelme nélkül a tagállamok legkésőbb 2010. december 5-ig elfogadják és kihirdetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek megfeleljenek.”

Az olasz jog

A 79/1999. sz. törvényerejű rendelet

16 A megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia (a továbbiakban: zöld villamos energia) használatának ösztönzése érdekében az Olasz Köztársaság elfogadta az 1999. március 16-i decreto legislativo n. 79 – Attuazione della direttiva 96/92/CE recante norme comuni per il mercato interno dell’energia elettricát (a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló 96/92/EK irányelv végrehajtásáról szóló 79. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet) (a GURI 1999. március 31-i 75. száma, 8. o.; a továbbiakban: 79/1999. sz. törvényerejű rendelet).

17 E törvényerejű rendelet a zöld villamos energia termelésére vonatkozó, olyan támogatási rendszert hozott létre, amely többek között zöld bizonyítványoknak az olasz zöldvillamosenergia-termelők részére az előállított zöld villamos energiával arányosan történő ingyenes kiadásán alapult.

18 Az említett törvényerejű rendelet 11. cikke a következőket írta elő:

„(1) A megújuló energia használatának, az energiatakarékosságnak, a szén-dioxid-kibocsátások csökkentésének, valamint a nemzeti energia-erőforrások használatának a támogatása céljából 2001-től kezdve azon importőrök és a létesítményekért felelős azon gazdasági szereplők, akik minden évben nem megújuló energiaforrásokból importálnak vagy termelnek villamos energiát, kötelesek arra, hogy a következő évben az e rendelet hatálybalépését követően üzembe helyezett vagy a további termelőkapacitás korlátain belül a termelésüket növelő létesítményekből származó zöld villamos energiából bevezessenek egy kvótát a nemzeti villamosenergia-hálózatba.

(2) Az (1) bekezdésben előírt kötelezettség a 100 GWh-t meghaladó villamosenergia-behozatalra és -termelésre vonatkozik, amelybe nem számít bele a kapcsolt energiatermelés, az üzem saját

fogyasztása és az export; az (1) bekezdésben említett kvóta kezdetben a 100 GWh-t meghaladó energiamennyiség két százaléka.

(3) Ezek a jogalanyok e kötelezettségnek oly módon is eleget tehetnek, hogy az egyenértékű kvótát, illetve az ahhoz kapcsolódó jogokat más termelőktől vásárolják meg részben vagy egészben, feltéve hogy a megújuló energiaforrásokból előállított energiát beviszik a nemzeti villamosenergia-hálózatba, vagy azt átadják a [Gestore della rete di trasmissione nazionalénak (a nemzeti átviteli rendszer üzemeltetője, Olaszország), jelenleg GSE]. […] Az éves termelés ingadozásainak vagy a kínálat elégtelenségének ellensúlyozása érdekében a [GSE] a tényleges rendelkezésre állástól függetlenül megújuló energiaforrásból származó termelésre vonatkozó jogokat vásárolhat vagy adhat el, de köteles arra, hogy háromévenként kompenzálja a rendelkezésre nem álló jogok esetleges kibocsátását.”

19 A megújuló energiaforrásokból származó termelésre vonatkozó – „zöld bizonyítványoknak” is nevezett – jogoknak a GSE általi ezen megvásárlására a villamosenergia-fogyasztók által a kiszámlázás után befizetett A3 tarifa-összetevőből származó bevétel felhasználásával került sor.

A 387/2003. sz. törvényerejű rendelet

20 A 2003. december 29-i decreto legislativo n. 387 – Attuazione della direttiva 2001/77/CE relativa alla promozione dell’energia elettrica prodotta da fonti energetiche rinnovabili nel mercato interno dell’elettrica (a belső villamosenergia-piacon a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia támogatásáról szóló 2001/77/EK irányelv végrehajtásáról szóló 387. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet) (a GURI 2004. január 31-i 25. számának rendes melléklete; a továbbiakban: 387/2003. sz. törvényerejű rendelet) 4. cikkéből az következik, hogy a nemzeti átviteli rendszer üzemeltetőjének, amely jelenleg a GSE, ellenőriznie kellett a 79/1999. sz. törvényerejű rendelet 11. cikkében előírt kötelezettség tiszteletben tartását, és az esetleges mulasztásokról tájékoztatnia kellett az Autorità per l’energia elettrica, il gas és sistema idricót (villamosenergia-, gáz- és vízhálózati hatóság, Olaszország), amely jelenleg az ARERA, és amely az ilyen esetben hatáskörrel rendelkezett a legge n. 481 – Norme per la concorrenza e la regolazione dei servizi di pubblica utilità. Istituzione delle Autorità di regolazione dei servizi di pubblica utilità (a versenyszabályokról, a közüzemi szolgáltatások szabályozásáról és a közüzemi szolgáltatásokat szabályozó hatóságok létrehozásáról szóló 481. sz. törvény) (a GURI 1995. november 18-i 270. számának 136. sz. rendes melléklete) által előírt szankciók kiszabására.

21 A 387/2003. sz. törvényerejű rendelet 11. cikkének (6) bekezdése a következőket írta elő:

„A származási garanciának fel kell tüntetnie a létesítmény helyét, azt a megújuló energiaforrást, amelyből a villamos energiát előállították, az alkalmazott technológiát, a létesítmény névleges teljesítményét, a nettó villamosenergia-termelést, illetve hibrid erőművek esetében a beszámítható termelést mindennaptári évre vonatkozóan. […]”

22 A 20. cikk (3) bekezdése a következőképpen rendelkezett:

„Az Európai Unió más tagállamaiban előállított villamos energiát importáló és a [79/1999. sz.] törvényerejű rendelet 11. cikkében előírt kötelezettség hatálya alá tartozó gazdasági szereplők az importált villamos energia megújuló energiaforrásokból előállított része tekintetében mentességet kérhetnek az átvitelirendszer-üzemeltetőtől e kötelezettség alól. A kérelemhez mellékelni kell legalább a 2001/77/EK irányelv 5. cikkével összhangban a termelő létesítmény helye szerinti államban kiállított származási garanciahitelesített másolatát. […]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

23 Az Esperia SpA olyan társaság volt, amely villamos energiát importált Olaszországba, annak nagy- és kiskereskedelmi értékesítése céljából.

24 Az ARERA a 2016. június 28-i határozatával 2 803 500 euró összegű pénzbírságot szabott ki vele szemben, mivel nem tett eleget azon kötelezettségének, hogy az általa 2010-ben Olaszországba importált villamos energia címén 17 753 zöld bizonyítványt vásároljon.

25 Az Esperia a Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia (Lombardia tartomány közigazgatási bírósága, Olaszország) előtt vitatta e szankciót. E társaság a kereset benyújtását követően fizetésképtelenné vált, és azóta Fallimento Esperia a neve. A Fallimento Esperia felszámolója azonban fenntartotta az említett keresetet e bíróság előtt.

26 Az említett bíróság a 2018. augusztus 8-i ítéletével részben helyt adott a Fallimento Esperia keresetének, megállapítva, hogy a kiszabott szankció összege túlzott volt. Az ARERA és a Fallimento Esperia ezen ítélettel szemben fellebbezést nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz, a Consiglio di Statóhoz (államtanács, Olaszország).

27 Az ezen utóbbi bíróság előtti eljárást felfüggesztették, miután e bíróság 2019. szeptember 3-án előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjesztett a Bíróság elé az Axpo Trading ügyben, amelyben szintén a kérdést előterjesztő bírósághoz fordultak. A Bíróságon e kérelmet C-705/19. számon vették nyilvántartásba.

28 Campos Sánchez-Bordona főtanácsnok Axpo Trading ügyre vonatkozó indítványának (C-705/19, EU:C:2020:989) 2020. december 3-i ismertetését követően az Axpo Trading elállt a kérdést előterjesztő bíróság előtti eljárástól, és ezt az ügyet a 2021. szeptember 9-i Axpo Trading végzéssel (C-705/19, EU:C:2021:755) törölték.

29 Az alapügyben tehát folytatódott a kérdést előterjesztő bíróság előtti eljárás.

30 Az említett bíróság előtt a Fallimento Esperia kétségeit fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy összeegyeztethető-e az uniós joggal az az olasz szabályozás, amely a villamos energiát származási garancia nélkül importáló vállalkozásokat szankció terhe mellett arra kötelezi, hogy zöld villamos energiát vagy zöld bizonyítványokat vásároljanak, amely kötelezettség nem vonatkozik ugyanezen energia nemzeti termelőire. E társaság álláspontja szerint e jogszabály az Olaszországban tevékenykedő zöldenergia-termelők javára nyújtott állami támogatásnak, vámmal azonos hatású díjnak és a behozatalra vonatkozó mennyiségi korlátozással azonos hatású intézkedésnek tekinthető. A GSE a maga részéről úgy véli, hogy az alapügy tárgyát képező olasz szabályozás megfelel a 2001/77 irányelvnek.

31 A kérdést előterjesztő bíróság Campos Sánchez-Bordona főtanácsnok Axpo Trading ügyre vonatkozó indítványára (C-705/19, EU:C:2020:989) és az említett ügyben benyújtott saját előzetes döntéshozatal iránti kérelmére hivatkozik.

32 E kérelemben többek között kifejtette, hogy a zöld villamos energiára vonatkozó olasz támogatási rendszer a számára összeegyeztethetőnek tűnik az EUM-Szerződés állami támogatásokra vonatkozó szabályaival. E rendszer ugyanis semmilyen állami forrást nem mozgósít. Nem került sor állami források közvetlen vagy közvetett átruházására az Olaszországban működő zöldenergia-termelők javára. Az említett rendszer mindenesetre megfelel egyrészt

a 2009/28 irányelvnek, amely a zöld energiára vonatkozó nemzeti célkitűzést állapít meg, és amely előnyben részesíti a tagállamok olyan intézkedéseit, amelyek kizárólag a területükön letelepedett tisztaenergia-termelőket támogatják, és másrészt megfelel a környezet védelmére irányuló célkitűzésnek. A szóban forgó támogatási intézkedés ugyanígy nem tekinthető szelektívnek sem, tekintve, hogy a 2009/28 irányelv által létrehozott referencia-rendszer önmagában és szándékosan szelektív, mivel a célja az, hogy minden tagállamban előnyben részesítse a zöld energia termelését.

33 Egyébiránt a kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint a 2009/28 irányelv e céljára tekintettel e rendszer nem vezet be sem vámmal azonos hatású díjat, sem mennyiségi korlátozással azonos hatású intézkedést azzal, hogy a külföldön előállított energia importőreit zöld bizonyítványok vásárlására kötelezi. Az említett rendszer az Olaszországban tevékenykedő jogalanyok számára tartja fenn a támogatást a 2009/28 irányelvben meghatározott, a megújuló energiaforrásokból előállított energiának a végső fogyasztásban képviselt részarányára vonatkozó kötelező nemzeti célkitűzéseknek való megfelelés céljából, anélkül hogy a más tagállamban előállított tiszta energia importőreit kötelezettség terhelné, vagy ezen importőrök akadályokkal szembesülnének.

34 Végezetül a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy e rendszer összeegyeztethető az EUMSZ 18. és EUMSZ 110. cikkel, mivel a villamosenergia-ágazat valamennyi olyan gazdasági szereplőjére vonatkozik, aki a nemzeti energiahálózatba olyan villamos energiát vezet be, amelyet nem olasz megújuló forrásból állítanak elő.

35 E körülmények között a Consiglio di Stato (államtanács) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„ Ellentétes-e az EUMSZ 18. cikkel annyiban, amennyiben az a Szerződések alkalmazási körében tiltja az állampolgárság alapján történő bármely megkülönböztetést,

– az EUMSZ 28. cikkel és az EUMSZ 30. cikkel annyiban, amennyiben azok megszüntetik a behozatali vámokat és az azzal azonos hatású intézkedéseket;

– az EUMSZ 110. cikkel annyiban, amennyiben az tiltja a behozatalra a hasonló jellegű hazai termékre közvetlenül vagy közvetve kivetett adónál magasabb adó kivetését;

– az EUMSZ 34. cikkel annyiban, amennyiben az tiltja a behozatalra vonatkozó mennyiségi korlátozással azonos hatású intézkedéseket,

– az EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikkel annyiban, amennyiben azok tiltják a Bizottságnak be nem jelentett és a belső piaccal nem összeegyeztethető állami támogatási intézkedés végrehajtását;

– a 2009/28/EK irányelvvel annyiban, amennyiben annak célja, hogy elősegítse a zöld villamos energia Közösségen belüli kereskedelmét, valamint hogy támogassa az egyes tagállamok termelőkapacitásainak növelését,

a fent bemutatotthoz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely olyan pénzügyi terhet ró a zöld villamos energia importőreire, amely nem vonatkozik e termék hazai előállítóira?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

Előzetes észrevételek

36 Először is meg kell állapítani, hogy az alapügy tényállására alkalmazandó olasz jog a 79/1999. sz. törvényerejű rendelet 11. cikke alapján olyan intézkedést írt elő, amely a más tagállamból származó villamos energia olyan importőreit, akik nem bizonyították származási garanciák benyújtásával, hogy a villamos energia zöld, szankció kiszabásának terhe mellett arra kötelezte, hogy az általuk importált villamos energia mennyisége alapján vásároljanak zöld villamos energiát vagy zöld bizonyítványokat a nemzeti termelőktől.

37 Másodszor, ezen intézkedés, amelyre a jelen előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés irányul, a zöld villamos energia termelésének támogatására irányuló nemzeti rendszer keretébe illeszkedik, amely arra kötelezi a nem megújuló energiaforrásokból előállított villamos energiát importálókat vagy az ilyen energiát termelő vagy importáló létesítmények felelős gazdasági szereplőit, hogy évente vezessenek be egy zöldvillamosenergia-kvótát a nemzeti villamosenergia-hálózatba. E kötelezettség teljesítése érdekében e rendszer előírja, hogy az említett importőrök és gazdasági szereplők maguk is termelhetnek zöld villamos energiát, vagy vásárolhatnak is zöld villamos energiát vagy zöld bizonyítványokat a nemzeti termelőktől. Egyébiránt – szintén az említett rendszer szerint – a nemzeti hatóságok e bizonyítványokat az általuk termelt zöld villamos energia mennyiségétől függően ingyenesen állítják ki a zöld villamos energia nemzeti termelői számára annak érdekében, hogy azokat e termelők továbbértékesíthessék az említett kötelezettség hatálya alá tartozó termelőknek és importőröknek.

38 Harmadszor azt is hangsúlyozni kell, hogy az alapeljárás tárgyát képező villamosenergia-behozatalokra 2010-ben került sor, így azokra mind a 2001/77 irányelv, mind a 2009/28 irányelv irányadó lehet. Amint ugyanis az a 2009/28 irányelv 26. cikkéből kitűnik, a 2001/77 irányelv 2. cikkét, 3. cikkének (2) bekezdését, valamint 4–8. cikkét 2010. április 1-jei hatállyal helyezték hatályon kívül, ezen irányelv többi rendelkezését pedig az irányelv 2012. január 1-jétől való hatályon kívül helyezésével. Ezenkívül a 2009/28 irányelvet a 27. cikkének (1) bekezdése értelmében legkésőbb 2010. december 5-ig át kellett ültetni.

39 Negyedszer, a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy az EUMSZ 18. cikk, amely az állampolgárság alapján történő bármely hátrányos megkülönböztetés tilalmának általános elvét fogalmazza meg, csak az uniós jog által szabályozott azon esetekben alkalmazható önállóan, amelyekre az EUM-Szerződés nem tartalmaz hátrányos megkülönböztetést tiltó különös szabályt (2019. október 10-i Krah ítélet, C-703/17, EU:C:2019:850, 19. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Márpedig az áruk szabad mozgása területén a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét az EUMSZ 28., EUMSZ 30., EUMSZ 34. és EUMSZ 110. cikk rögzíti. Ezenfelül a Bíróság már megállapította, hogy a villamos energia az EUM-Szerződés rendelkezései értelmében árunak minősül (2008. július 17-i Essent Netwerk Noord és társai ítélet, C-206/06, EU:C:2008:413, 43. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Következésképpen az EUMSZ 18. cikket nem kell alkalmazni olyan intézkedéssel összefüggésben, mint amely az alapügy tárgyát képezi.

40 A fentiekre tekintettel a kérdést előterjesztő bíróság kérdését úgy kell érteni, mint amely lényegében arra irányul, hogy a 2001/77 irányelvet és a 2009/28 irányelvet, valamint az EUMSZ 28., EUMSZ 30., EUMSZ 34., EUMSZ 107., EUMSZ 108. és EUMSZ 110. cikket úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti intézkedés, amely egyrészt a más tagállamból származó villamos energia olyan importőreit, akik nem bizonyítják származási garanciák

benyújtásával, hogy e villamos energiát megújuló forrásokból állították elő, arra kötelezi, hogy az általuk importált villamos energia mennyisége arányában vásároljanak zöld bizonyítványokat vagy zöld villamos energiát a nemzeti termelőktől, és másrészt szankció kiszabását írja elő e kötelezettség be nem tartása esetére, míg a nemzeti zöldvillamosenergia-termelőket nem terheli ilyen vásárlási kötelezettség.

A 2001/77 és a 2009/28 irányelvről

A 2001/77 irányelvről

41 Ami azt a kérdést illeti, hogy a 2001/77 irányelvet úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan intézkedés, mint amely az alapügy tárgyát képezi, emlékeztetni kell arra, hogy ezen irányelv célja – amint az az 1. cikkéből kitűnik – a belső villamosenergia-piacon a megújuló energiaforrásoknak a villamosenergia-termeléshez való nagyobb mértékű hozzájárulásának ösztönzése, és az e területre vonatkozó jövőbeli közösségi keret alapjának megteremtése.

42 Egyébiránt ezen irányelvnek a (14) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett 4. cikkéből kitűnik, hogy a közösségi keret megvalósításáig az említett irányelv által kitűzött cél elérésének egyik fontos eszköze a megújuló energiaforrások nemzeti szintű támogatására szolgáló különböző mechanizmusok – köztük a zöld bizonyítványok mechanizmusa – megfelelő működésének biztosítása.

43 E támogatási mechanizmusokat illetően a Bíróság a 2001/77 irányelv 4. cikkének (1) bekezdésére tekintettel már megállapította, hogy az irányelv a tagállamok számára széles mérlegelési mozgásteret biztosít az ilyen mechanizmusoknak a zöldvillamosenergia-termelők vonatkozásában való elfogadását és végrehajtását érintően (2016. szeptember 29-i Essent Belgium ítélet, C-492/14, EU:C:2016:732, 60. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

44 Mindazonáltal e mechanizmusoknak – amint az a 2001/77 irányelv 3. cikkének (1) és (2) bekezdéséből kitűnik – alkalmasaknak kell lenniük arra, hogy hozzájáruljanak a zöld villamos energia jövőbeli fogyasztására vonatkozó nemzeti célelőirányzatoknak a tagállamok általi teljesítéséhez. Így főszabály szerint a zöld villamos energia nemzeti termelésének megerősítését kell eredményezniük (lásd ebben az értelemben: 2016. szeptember 29-i Essent Belgium ítélet, C-492/14, EU:C:2016:732, 62. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ezenkívül ugyanezen 3. cikk (1) bekezdése szerint az említett mechanizmusoknak arányban kell állniuk az elérendő céllal.

45 A Bíróság továbbá az említett irányelv (10) és (11) preambulumbekezdésére, valamint 5. cikkének (3) és (4) bekezdésére tekintettel megállapította, hogy az uniós jogalkotó a zöld bizonyítványokat alkalmazó támogatási rendszert választó tagállamokat nem kívánta arra kötelezni, hogy kiterjesszék e rendszer előnyeit a más tagállamok területén előállított zöld villamos energiára (lásd ebben az értelemben: 2014. szeptember 11-i Essent Belgium ítélet, C-204/12–C-208/12, EU:C:2014:2192, 66. pont).

46 A fentiekből következik, hogy a 2001/77 irányelv nem harmonizálta teljes mértékben az általa szabályozott területet, így az ezen irányelv 4. cikkében említett, a zöld villamos energia termelésére vonatkozó nemzeti támogatási rendszereknek meg kell felelniük az EUMSZ 34. és

EUMSZ 36. cikkből eredő követelményeknek (lásd ebben az értelemben: 2016. szeptember 29-i Essent Belgium ítélet, C-492/14, EU:C:2016:732, 64. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

47 A jelen ügyben – a kérdést előterjesztő bíróság értékelésének sérelme nélkül – úgy tűnik, hogy az alapügy tárgyát képező intézkedés, azáltal, hogy a villamos energia olyan importőrei számára, akik nem bizonyították származási garanciák benyújtásával, hogy a villamos energia zöld, azt a kötelezettséget írja elő, hogy a nemzeti villamosenergia-termelőktől zöld villamos energiát vagy zöld bizonyítványokat kell vásárolniuk, hozzájárul a 2001/77 irányelv céljának megvalósításához. Az ilyen kötelezettség ugyanis ösztönözheti a zöld villamos energia nemzeti termelését, akár azáltal, hogy növeli az e villamos energia iránti keresletet, akár azáltal, hogy lehetővé teszi az említett villamos energia nemzeti termelői számára, hogy a zöld bizonyítványok értékesítése útján kiegészítő jövedelemben részesüljenek.

48 Az alapügy tárgyát képező intézkedés tehát megfelelőnek tűnik a zöld villamos energia fogyasztása növekedésének előmozdítására, mivel azt írja elő, hogy e villamos energiából egy kvótát be kell vezetni a nemzeti hálózatba. Ezen intézkedés arányos jellegét illetően a kérdést előterjesztő bíróságnak figyelembe kell vennie a jelen ítélet 110–122. pontjában szereplő, az arányosság elvének az EUMSZ 34. és EUMSZ 36. cikk értelmezésével összefüggésben való tiszteletben tartására vonatkozó értékeléseket.

49 A fentiekre tekintettel, és ezen utóbbi értékelés sérelme nélkül a 2001/77 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló intézkedés.

A 2009/28 irányelvről

50 Ami azt a kérdést illeti, hogy a 2009/28 irányelvet úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan intézkedés, mint amely az alapügy tárgyát képezi, meg kell jegyezni, hogy ezen irányelv célja – amint az az 1. cikkéből kitűnik –, hogy közös keretet hozzon létre a megújuló energiaforrásokból előállított energia támogatására, többek között oly módon, hogy kötelező nemzeti célkitűzéseket állapít meg a megújuló energiaforrásokból előállított energiának a teljes bruttó energiafogyasztásban képviselt összarányára vonatkozóan.

51 Így a 2009/28 irányelv 3. cikkének (1) és (2) bekezdése értelmében a tagállamok egyrészt kötelesek biztosítani, hogy a megújuló energiaforrásokból előállított energiának a végső fogyasztásban képviselt részaránya 2020-ban legalább az ezen irányelv I. mellékletének A. részében megállapított nemzeti átfogó célkitűzésnek feleljen meg, és másrészt intézkedéseket kell bevezetniük annak biztosítására, hogy a megújuló energiaforrásokból előállított energia részaránya egyenlő vagy meghaladja az említett irányelv I. mellékletének B. részében szereplő „ütemterv-előirányzatban” feltüntetett részarányt.

52 A Bíróság ezenkívül pontosította, hogy a 2009/28 irányelv (25) preambulumbekezdéséből, valamint ezen irányelv 1. cikkéből, 2. cikke második bekezdésének k) pontjából és 3. cikkének (3) bekezdéséből kitűnik, hogy az uniós jogalkotó az említett irányelvben nem kívánta kimerítően harmonizálni a zöld energia termelésére vonatkozó nemzeti támogatási rendszereket (lásd ebben az értelemben: 2014. július 1-jei Ålands Vindkraft ítélet, C-573/12, EU:C:2014:2037, 59–63. pont).

53 Ellenkezőleg, amint azt a Bíróság megállapította, a 2009/28 irányelv 3. cikke (3) bekezdésének magából a szövegéből – amely szerint a tagállamok többek között támogatási rendszereket „alkalmazhatnak” – kitűnik, hogy az említett tagállamok széles mérlegelési mozgástérrel

rendelkeznek azon intézkedéseket illetően, amelyeket az ezen irányelv 3. cikkének (1) és (2) bekezdésében meghatározott célkitűzések elérése érdekében elfogadhatnak (lásd ebben az értelemben: 2021. március 3-i Promociones Oliva Park ítélet, C-220/19, EU:C:2021:163, 68. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). E mérlegelési mozgástér keretében a tagállamok konkrétan dönthetnek úgy, hogy a zöld villamos energia vagy a zöld bizonyítványok megvásárlására irányuló kötelezettségen alapuló támogatási rendszereket alkalmaznak. Az említett irányelv 2. cikke második bekezdésének k) és l) pontja ugyanis úgy határozza meg a „támogatási rendszer” fogalmát, hogy kifejezetten utal a megújuló energiaforrásokból előállított energia felhasználására vonatkozó kötelezettséggel kapcsolatos nemzeti támogatási rendszerekre, beleértve a zöld bizonyítványokat alkalmazókat is.

54 A 2009/28 irányelvvel nem ellentétes az olyan támogatási rendszer sem, amely kizárólag a zöld villamos energia nemzeti termelésének kedvez. A Bíróság ugyanis ezen irányelv (25), (52) és (56) preambulumbekezdésére, valamint 2., 3. és 15. cikkére tekintettel már megállapította, hogy az uniós jogalkotó a zöld bizonyítványokat alkalmazó támogatási rendszert választó tagállamokat nem kívánta arra kötelezni, hogy kiterjesszék e rendszer előnyeit a más tagállamok területén előállított zöld villamos energiára (lásd ebben az értelemben: 2014. július 1-jei Ålands Vindkraft ítélet, C-573/12, EU:C:2014:2037, 49–53. pont).

55 A jelen ügyben a jelen ítélet 47. pontjában kifejtettekkel azonos okok miatt úgy tűnik, hogy az alapügy tárgyát képező intézkedés hozzájárul a 2009/28 irányelv által követett cél megvalósításához, és *a priori* alkalmasnak tűnik a zöld villamos energia fogyasztása növelésének előmozdítására.

56 Mindazonáltal, ha a tagállamok olyan intézkedéseket fogadnak el, amelyekkel az uniós jogot hajtják végre, kötelesek tiszteletben tartani e jog általános elveit, amelyek között szerepel az arányosság elve is (lásd ebben az értelemben: 2019. július 11-i Agrenergy és Fusignano Due ítélet, C-180/18, C-286/18 és C-287/18, EU:C:2019:605, 28. pont). Így az alapügy tárgyát képező intézkedés összeegyeztethetőségét ezen elvre tekintettel a kérdést előterjesztő bíróságnak kell értékelnie, figyelembe véve a jelen ítélet 110–122. pontjában szereplő, az arányosság elvének az EUMSZ 34. és EUMSZ 36. cikk értelmezésével összefüggésben való tiszteletben tartására vonatkozó értékeléseket.

57 Következésképpen – a kérdést előterjesztő bíróság ezen értékelésének sérelme nélkül – a 2009/28 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan intézkedés, mint amely az alapügy tárgyát képezi.

58 Ezenkívül, mivel – amint az a jelen ítélet 46. és 52. pontjából kitűnik – sem a 2001/77 irányelv, sem pedig a 2009/28 irányelv nem harmonizálta kimerítően az általa szabályozott területet, meg kell vizsgálni a kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott elsődleges jog hatályát (lásd ebben az értelemben: 2014. július 1-jei Ålands Vindkraft ítélet, C-573/12, EU:C:2014:2037, 57. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

Az állami támogatásokra vonatkozó szabályokról

59 Ami a kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott elsődleges jogi rendelkezéseket illeti, először is azt kell értékelni, hogy az alapügy tárgyát képező intézkedés az EUMSZ 107. és az EUMSZ 108. cikk hatálya alá tartozhat-e.

60 Az állami támogatások ellenőrzésének az e rendelkezések által létrehozott rendszere értelmében ugyanis mind a nemzeti bíróságok, mind a Bizottság hatáskörrel rendelkeznek az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett támogatási program vagy intézkedés fennállásának megállapítására. Mivel a Bíróság hatáskörrel rendelkezik arra, hogy tájékoztassa e bíróságokat minden olyan, az uniós jog értelmezésére vonatkozó szempontról, amely lehetővé teheti a számukra a adott nemzeti intézkedésnek vagy rendszernek az e joggal való összeegyeztethetőségének értékelését annak érdekében, hogy döntést hozzanak az előttük folyamatban lévő eljárásban, megadhatja az említett bíróságok számára azokat az értelmezési szempontokat, amelyek lehetővé teszik számukra annak meghatározását, hogy valamely nemzeti intézkedés vagy rendszer az uniós jog értelmében vett „állami támogatásnak” minősíthető-e. Ezzel szemben e programnak vagy intézkedésnek a belső piaccal való összeegyeztethetőségére vonatkozó értékelés az uniós bíróság ellenőrzése mellett eljáró Bizottság kizárólagos hatáskörébe tartozik (lásd ebben az értelemben: 2022. január 27-i Fondul Proprietatea ítélet, C-179/20, EU:C:2022:58, 83. és 84. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

61 Következésképpen, amennyiben a nemzeti bíróság megállapítja a támogatási program fennállását, nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy értékelje e program szabályainak az EUM-Szerződésben foglalt közvetlen hatályú, az állami támogatásokra vonatkozó rendelkezéseken kívüli egyéb rendelkezésekkel való összeegyeztethetőségét, ha e szabályok elválaszthatatlanul kapcsolódnak a támogatásnak magához a céljához (lásd e tekintetben: 2019. május 2-i A-Fonds ítélet, C-598/17, EU:C:2019:352, 46–49. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

62 Azzal kapcsolatban, hogy a kérdést előterjesztő bíróság az alapügy tárgyát képező intézkedést az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett „állami támogatásnak” minősítheti-e, a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy az ilyen minősítéshez az alábbi feltételek mindegyikének teljesülése szükséges. Először is, a beavatkozásnak az állam által vagy állami forrásból kell történnie. Másodszor, ennek a beavatkozásnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy érintse a tagállamok közötti kereskedelmet. Harmadszor, a kedvezményezett számára szelektív előnyt kell biztosítania. Negyedszer, torzítania kell a versenyt, vagy azzal kell fenyegetnie (2022. január 27-i Fondul Proprietatea ítélet, C-179/20, EU:C:2022:58, 86. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

63 Azt megelőzően, hogy e négy feltétel tekintetében a kérdést előterjesztő bíróság számára kifejtésre kerülnének az értelmezési támpontok, meg kell állapítani, hogy az alapügy tárgyát képező, a jelen ítélet 37. pontjában leírt rendszer *a priori* két gazdasági előnyt biztosíthat az olasz zöldvillamosenergia-termelőknek, nevezetesen egyrészt azt az előnyt, hogy a villamos energiájukat zöld villamos energia vagy zöld bizonyítványok vásárlásának a kötelezettsége nélkül értékesíthetik, másrészt pedig azt az előnyt, hogy azokat a zöld bizonyítványokat, amelyeket az általuk előállított zöld villamos energia arányában ingyenesen kaptak, eladhatják a nem megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia termelőinek vagy importőreinek.

A tagállamok közötti kereskedelem és a verseny érintettsége

64 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint valamely nemzeti intézkedés „állami támogatásnak” minősítéséhez nem azt kell megállapítani, hogy a támogatásnak tényleges hatása van a tagállamok közötti kereskedelemre, és az ténylegesen torzítja a versenyt, hanem csak azt kell megvizsgálni, hogy a támogatás alkalmas-e arra, hogy érintse e kereskedelmet és torzítsa a versenyt (2022. január 27-i Fondul Proprietatea ítélet, C-179/20, EU:C:2022:58, 100. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

65 A jelen ügyben a villamosenergia-importőrök és -termelők olyan villamosenergia-piacon tevékenykednek, amelyen – a liberalizációját követően – nyitott a verseny. A jelen ítélet 63. pontjában említett előnyöknek a zöld villamos energia nemzeti termelői részére történő nyújtása tehát érintheti az e nemzeti termelők és a villamos energia azon importőrei közötti versenyt, akik nem részesültek a zöld villamos energia vagy a zöld bizonyítványok megvásárlására irányuló kötelezettség alóli mentességben. Ezenkívül, mivel e vásárlási kötelezettség a mentességben nem részesülő villamosenergia-importőröket terheli, az érintheti továbbá a tagállamok közötti kereskedelmet.

66 Következésképpen az olyan intézkedés, mint amely az alapügy tárgyát képezi, érintheti a tagállamok közötti kereskedelmet, és torzíthatja a versenyt.

Az állami vagy állami forrásból történő beavatkozás fennállásáról

67 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint ahhoz, hogy az előnyök az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében „támogatásnak” minősüljenek, egyrészt közvetlenül vagy közvetve állami forrásból kell származniuk, és másrészt az államnak betudhatónak kell lenniük (lásd ebben az értelemben: 2023. január 12-i DOBELES HES ítélet, C-702/20 és C-17/21, EU:C:2023:1, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

68 Először is annak értékeléséhez, hogy valamely intézkedés az államnak betudható-e, azt kell megvizsgálni, hogy a hatóságok bármely módon részt vettek-e ezen intézkedés meghozatalában (2020. október 21-i Eco TLC ítélet, C-556/19, EU:C:2020:844, 23. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

69 A jelen ügyben mind az alapügy tárgyát képező intézkedést, mind az azt magában foglaló támogatási rendszert jogszabályok vezették be, nevezetesen a 79/1999. sz. törvényerejű rendelet és a 387/2003. sz. törvényerejű rendelet. Ezen intézkedést és e rendszert tehát az előző pontban említett ítélkezési gyakorlat értelmében az államnak betudhatónak kell tekinteni.

70 Másodszor, annak meghatározása érdekében, hogy a támogatást közvetlenül vagy közvetve állami forrásból nyújtották-e, emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésében foglalt, „a tagállamok által” és az „állami forrásból” nyújtott támogatások közötti különbségtétel nem jelenti azt, hogy a tagállam által nyújtott valamennyi előny támogatásnak minősül, függetlenül attól, hogy azt állami forrásokból finanszírozzák-e, vagy sem. E különbségtétel kizárólag annak elkerülésére irányul, hogy pusztán az, hogy olyan önálló intézményeket hoznak létre, amelyeket a támogatások szétosztásával bíznak meg, lehetővé tegye az EUM-Szerződésnek az állami támogatásokra vonatkozó szabályainak a megkerülését (lásd ebben az értelemben: 2019. március 28-i Németország kontra Bizottság ítélet, C-405/16 P, EU:C:2019:268, 53. és 54. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

71 Az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésében foglalt tilalom által érintett források így minden olyan pénzügyi eszközt magában foglalnak, amelyet a hatóságok ténylegesen felhasználhatnak vállalkozások támogatására, anélkül hogy jelentősége lenne annak, hogy ezen eszközök állandó jelleggel az állam vagyonába tartoznak-e, vagy sem (lásd ebben az értelemben: 2019. március 28-i Németország kontra Bizottság ítélet, C-405/16 P, EU:C:2019:268, 57. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

72 E források magukban foglalják egyrészt a közvetlenül az állam ellenőrzése alatt álló forrásokat, azaz, minden olyan eszközt, amely az állam vagyonába tartozik, és másrészt azokat a forrásokat, amelyek közvetetten tartoznak az állam vagyonába, többek között azért, mert az állam által a támogatások kezelése céljából létrehozott vagy kijelölt köz- vagy magánszervezetek vagyonának képezik a részét (lásd ebben az értelemben: 2019. május 15-i Achema és társai ítélet, C-706/17, EU:C:2019:407, 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Így a közvállalkozások forrásai akkor minősülnek állami forrásnak, ha az állam meghatározó befolyásának gyakorlásával irányítani tudja a forrásainak felhasználását annak érdekében, hogy finanszírozza a más vállalkozások javát szolgáló előnyöket (2017. szeptember 13-i ENEA-ítélet, C-329/15, EU:C:2017:671, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ugyanebben az értelemben ha a hatóságtól elkülönülő jogalanyok az állami szabályozásnak megfelelően az e szabályozásban előírt kötelező hozzájárulásokból finanszírozott alapokat kezelnek és osztanak szét, ezen alapok állami forrásnak tekinthetők, amennyiben e jogalanyokat az állam felhatalmazza arra, hogy e forrásokat kezeljék, és nem egyszerűen a saját pénzügyi forrásaikból történő vásárlás kötelezettsége terheli őket (lásd ebben az értelemben: 2019. március 28-i Németország kontra Bizottság ítélet, C-405/16 P, EU:C:2019:268, 58. és 59. pont; 2019. május 15-i Achema és társai ítélet, C-706/17, EU:C:2019:407, 54. és 55. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

73 Emlékeztetni kell azonban arra, hogy az a követelmény, hogy a támogatásokat közvetlenül vagy közvetve állami forrásból kell nyújtani, magában foglalja, hogy a támogatások nyújtásának ezen utóbbiakat érintenie kell. Kellően közvetlen kapcsolatnak kell tehát fennállnia egyrészt az e támogatások által biztosított előny, és másrészt e források csökkenése, sőt az e támogatásokra háruló terhek kellőképpen konkrét gazdasági kockázata között (lásd ebben az értelemben: 2019. március 28-i Németország kontra Bizottság ítélet, C-405/16 P, EU:C:2019:268, 60. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Így a Bíróság megállapította, hogy nem áll fenn ilyen kapcsolat abban az esetben, ha a villamosenergia-szolgáltató magánvállalkozásokat a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia rögzített minimáláron történő megvásárlására kötelező intézkedés kizárólag oly módon érinti az állami forrásokat, hogy az e kötelezettség által az említett kötelezettség hatálya alá tartozó vállalkozások gazdasági eredményeire gyakorolt negatív következmények miatt csökkennek az állam adóbevételei (lásd ebben az értelemben: 2001. március 13-i PreussenElektra ítélet, C-379/98, EU:C:2001:160, 62. pont).

74 A kérdést előterjesztő bíróságnak az ítélkezési gyakorlat fenti felidézése fényében kell értékelnie többek között először is azt, hogy a zöld bizonyítványoknak a nemzeti zöldvillamosenergia-termelők részére történő ingyenes rendelkezésre bocsátása alkalmas-e állami források mozgósítására. E tekintetben először is pontosítani kell, hogy nem tűnik úgy, hogy e rendelkezésre bocsátás az állami ellenőrzés alatt álló forrásoknak az olasz zöldvillamosenergia-termelők részére történő átruházásával járna. A Bíróság rendelkezésére álló iratokból ugyanis nem tűnik ki, hogy az említett rendelkezésre bocsátás az államnak betudható szervek részéről bármilyen gazdasági hasznosítást jelentene. Úgy tűnik, hogy e zöld bizonyítványok csak az egyes termelőket és importőröket terhelő, a bizonyítványok megvásárlására vonatkozó jogi kötelezettség miatt rendelkeznek gazdasági értékkel. Márpedig úgy tűnik, hogy amikor e termelők és importőrök e kötelezettségnek a bizonyítványoknak a zöld villamos energia termelőitől való megvásárlása útján alávetik magukat, az utóbbiak által átvett összegek a jelen ítélet 71. és 72. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében nem állnak az állam ellenőrzése alatt, mivel úgy tűnik, hogy az alapügy tárgyát képező pénzügyi újraelosztás egyik magánjogi jogalanyról a másikra, az állami további beavatkozása nélkül történik. Úgy tűnik tehát, hogy azt az előnyt, amelyet e bizonyítványoknak a nemzeti zöldvillamosenergia-termelők

részére történő kiadása jelent, kizárólag az említett bizonyítványok megvásárlására köteles termelőktől vagy importőröktől származó forrásokból finanszírozzák, anélkül hogy az állam ellenőrzést gyakorolna azok felett.

75 Másodszor, a kérdést előterjesztő bíróságnak kell értékelnie, hogy az alapügy tárgyát képező rendszer által a zöld bizonyítványok bizonyos értékének biztosítása érdekében előírt mechanizmus érinti-e az állami forrásokat. E tekintetben úgy tűnik, hogy e rendszer nem csupán kötelezi a hagyományos villamosenergia-termelőket és az importőröket arra, hogy az említett bizonyítványokat megvásárolják, ha nem állítanak elő és nem vásárolnak zöld villamos energiát a nemzeti hálózatba bevezetendő zöldvillamosenergia-kvóta elérése érdekében. Úgy tűnik, hogy a 79/1999. sz. törvényerejű rendelet 11. cikkének (3) bekezdéséből és a kérdést előterjesztő bíróság, valamint az alapeljárás felei által szolgáltatott információkból az is következik, hogy az említett rendszer az olasz zöldvillamosenergia-termelők számára biztosítja az említett zöld bizonyítványok minimális gazdasági értékét. Úgy tűnik ugyanis, hogy e rendelkezés arra kötelezi a GSE-t, amely az olasz gazdasági és pénzügyminisztérium által ellenőrzött jogalany, hogy vásárolja meg a zöld bizonyítványokat abban az esetben, ha azok száma a vásárlásra kötelezett gazdasági szereplők számára szükséges bizonyítványokat meghaladja. A GSE e lehetséges beavatkozása így megelőzi, hogy a zöld bizonyítványok túlkínálata alááshassa a nemzeti zöldvillamosenergia-termelők támogatását.

76 Márpedig a Bíróság elé terjesztett iratokból kitűnik, hogy azokat a forrásokat, amelyekkel a GSE a zöldbizonyítvány-többlet megvásárlásához rendelkezik, az A3 tarifa-összetevőből származó bevételből fedezik, amely az olasz szabályozás által az olasz villamosenergia-fogyasztók számára előírt, olyan pénzügyi teher, amelyet a GSE számláira fizetnek be annak érdekében, hogy e vásárlást végrehajthassa. Úgy tűnik tehát, hogy az állam által ellenőrzött forrásoknak a zöldbizonyítvány-többletnek a GSE általi megvásárlása miatti csökkenése kellően közvetlen kapcsolatban áll azzal az előnnyel, amelyet e zöld bizonyítványoknak a nemzeti zöldvillamosenergia-termelők részére annak érdekében történő ingyenes kiállítása jelent, hogy azokat a piacon értékesíthessék.

77 Következésképpen – és a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő vizsgálat sérelme nélkül – úgy tűnik, hogy a zöld bizonyítványok többletét az államnak betudható jogalany vásárolja meg az olasz jogszabályok által részére előírt megbízás alapján, a fogyasztók által e célból fizetett tarifa-összetevőből származó bevételből.

78 Ennek alapján, és amennyiben – amint azt a Faillimento Esperia az írásbeli észrevételeiben állítja – a GSE ilyen vásárlásaira a 2010. év során ténylegesen sor került, meg kell állapítani, hogy az olyan támogatási rendszer, amelynek az az alapügy tárgyát képező intézkedés a részét képezi, az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami források átruházásával jár.

79 Következésképpen úgy tűnik, hogy ezen intézkedés az olasz államnak tudható be, és az intézkedés által biztosított előnyöket közvetve állami forrásokból nyújtják.

Az előny szelektivitásáról

80 A szelektív előny nyújtására vonatkozó feltételt illetően a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy e feltétel értékelése megköveteli annak meghatározását, hogy egy adott jogrendszer keretében valamely nemzeti intézkedés előnyben részesít-e „bizonyos vállalkozások[at] vagy bizonyos áruk[at]” az említett rendszer által kitűzött célra tekintettel hasonló ténybeli és jogi helyzetben lévő más vállalkozásokhoz vagy árukhoz képest, amelyek ily

módon – lényegében hátrányosan megkülönböztetőnek minősíthető – eltérő bánásmódban részesülnek (2016. december 21-i Bizottság kontra Hansestadt Lübeck ítélet, C-524/14 P, EU:C:2016:971, 41. pont; 2019. május 15-i Achema és társai ítélet, C-706/17, EU:C:2019:407, 84. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

81 Mivel a szelektív előny vizsgálatát „az adott jogrendszer keretében” kell elvégezni, az főszabály szerint feltételezi azon referenciakeret előzetes meghatározását, amelybe az érintett intézkedés illeszkedik, azzal, hogy e módszer nem korlátozódik az adóintézkedések vizsgálatára (lásd ebben az értelemben: 2016. december 21-i Bizottság kontra Hansestadt Lübeck ítélet, C-524/14 P, EU:C:2016:971, 54. és 55. pont).

82 A referenciakeret az érintett tagállam nemzeti jogán alapul. Olyan terület jogi normáiból kell állnia, amely az uniós jog szintjén nem képezi teljes körű harmonizáció tárgyát, és e normáknak az uniós joggal összeegyeztethető célt kell követniük (lásd ebben az értelemben: 2021. március 16-i Bizottság kontra Magyarország ítélet, C-596/19 P, EU:C:2021:202, 44. pont).

83 Ezenfelül e referenciakeret önmagában nem lehet összeegyeztethetetlen az állami támogatásokra vonatkozó uniós joggal, amelynek célja az Unió belső piaca megfelelő működésének biztosítása annak garantálása révén, hogy a tagállamok által a vállalkozások javára hozott intézkedések e piacon ne torzítsák a versenyt (lásd ebben az értelemben: 2018. március 6-i Bizottság kontra FIH Holding és FIH Erhvervsbank ítélet, C-579/16 P, EU:C:2018:159, 45. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

84 E referenciakeret meghatározásának az érintett tagállam nemzeti joga értelmében alkalmazandó szabályok tartalmának, egymáshoz való kapcsolatának és konkrét hatásainak objektív vizsgálatából kell következnie (2022. november 8-i Fiat Chrysler Finance Europe kontra Bizottság ítélet, C-885/19 P és C-898/19 P, EU:C:2022:859, 72. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). E vizsgálat eredményeképpen az azonosított referenciakeretnek önálló jogi logikával és saját céllal kell rendelkeznie, és az nem kapcsolódhat azon kívül álló koherens szabályok összességéhez. Amennyiben az intézkedés egyértelműen elválasztható az említett általános rendszertől, nem zárható ki, hogy a figyelembe veendő referenciakeret szűkebb, mint ezen általános rendszer, vagy akár azonos lehet magával az intézkedéssel is, ha az önálló jogi logikát követő szabályként jelenik meg, és ezen intézkedésen kívül nem lehet meghatározni koherens szabályösszességet (lásd ebben az értelemben: 2021. október 6-i Banco Santander és társai kontra Bizottság ítélet, C-53/19 P és C-65/19 P, EU:C:2021:795, 63. pont).

85 E referenciakeret meghatározása főszabály szerint független a nemzeti hatóság által az állami támogatásokra alkalmazandó szabályokra tekintettel vizsgált intézkedés elfogadása során követett céltól. Ezenkívül a nemzeti jogalkotó által alkalmazott szabályozási módszer nem döntő jelentőségű e meghatározás során. Végezetül az említett meghatározás nem vezethet néhány olyan rendelkezésből álló referenciakerethez, amelyeket mesterségesen emeltek ki egy tágabb jogszabályi keretből (lásd ebben az értelemben: 2021. október 6-i Banco Santander és társai kontra Bizottság ítélet, C-53/19 P és C-65/19 P, EU:C:2021:795, 62., 65. és 94. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

86 Az állandó ítélkezési gyakorlatból továbbá az következik, hogy az „állami támogatás” fogalma nem vonatkozik olyan állami intézkedésekre, amelyek különbséget tesznek a vállalkozások között, tehát *a priori* szelektív jellegűek, amennyiben e különbségtétel azon rendszer természetéből vagy felépítéséből ered, amelynek ezen intézkedések a részét képezik (2016. december 21-i Bizottság

kontra Hansestadt Lübeck ítélet, C-524/14 P, EU:C:2016:971, 41. pont; 2018. április 26-i ANGED -ítélet, C-234/16 és C-235/16, EU:C:2018:281, 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

87 A Bíróság azonban több alkalommal megállapította, hogy az állami beavatkozások által követett cél nem elegendő ahhoz, hogy azok eleve mentesüljenek az EUMSZ 107. cikk értelmében vett „támogatássá” minősítés alól (2008. december 22-i British Aggregates kontra Bizottság ítélet, C-487/06 P, EU:C:2008:757, 84. pont). Konkrétan kimondta, hogy még ha a környezetvédelem az Unió egyik alapvető célkitűzése is, e célkitűzés figyelembevételének szükségessége nem igazolja a szelektív intézkedéseknek az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének hatályából való kizárását (2011. szeptember 8-i Bizottság kontra Hollandia ítélet, C-279/08 P, EU:C:2011:551, 75. pont). Ezenkívül a Bíróság kizárta, hogy ezen eltérés hatálya alá tartozhat az olyan intézkedés, amely a vállalkozások között olyan különbségtételt alkalmaz, amely bár objektív kritériumon alapul, inkoherens azon rendszerhez képest, amelynek a részét képezi, és így nem igazolható annak jellegével és szerkezetével (lásd ebben az értelemben: 2001. november 8-i Adria-Wien Pipeline és Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke ítélet, C-143/99, EU:C:2001:598, 48–55. pont).

88 A jelen ügyben, amint az a 2001/77 és a 2009/28 irányelvnek a jelen ítélet 41–58. pontjában szereplő értelmezéséből kitűnik, a 79/1999. sz. és a 387/2003. sz. törvényerejű rendeletben foglalt szabályok olyan területhez tartoznak, amely nem képezte uniós szintű harmonizáció tárgyát, és a megújuló energia termelésének és felhasználásának támogatására irányuló, az említett jogra tekintettel jogszerű célt követik.

89 A referenciakeretnek való minősüléshez azonban a kérdést előterjesztő bíróságnak kell értékelnie, hogy e szabályok koherens és önálló normatív egységet alkothatnak-e. E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az említett szabályok – a megújuló energiaforrásokból előállított energia fogyasztásának előmozdítása céljából – a zöld villamos energia termelésére és forgalomba hozatalára vonatkoznak. Meg kell tehát határozni, hogy e szabályok kapcsolhatók-e a villamos energia termelésére, elosztására és forgalmazására vonatkozó, azon szabályok összességéhez, amelyek célja a versenyképes villamosenergia-piac létrehozása és megfelelő működésének biztosítása.

90 Abban az esetben, ha a kérdést előterjesztő bíróság arra a következtetésre jutna, hogy az alapügy tárgyát képező referenciakeret a villamos energia termelését, forgalmazását és fogyasztását Olaszországban szabályozó általános rendszer, meg kell állapítani, hogy az alapügy tárgyát képező intézkedés *a priori* szelektív előnyt biztosít a zöld villamos energia nemzeti termelői számára. Az e keretszabályozás által követett cél – azaz, a versenyképes villamosenergia-piac létrehozására és működésének biztosítása – tekintetében ugyanis e termelők a villamos energia azon importőreihez képest, akik nem bizonyították, hogy az általuk importált villamos energia zöld, hasonló jogi és ténybeli helyzetben vannak, mivel e gazdasági szereplők mindegyike villamos energiát értékesít az olasz villamosenergia-piacon. Ily módon hozzájárulnak annak a célkitűzésnek a megvalósításához, hogy Olaszországban a kínálatról és a keresletről szóló törvény által szabályozott villamosenergia-piac jöjjön létre.

91 Amint azonban a jelen ítélet 86. pontjából következik, az *a priori* szelektív intézkedések nem minősülnek állami támogatásnak, ha a vállalkozások között az állami intézkedések által bevezetett különbségtétel azon rendszer természetéből vagy felépítéséből ered, amelynek ezen intézkedések a részét képezik.

92 A jelen ügyben, ha úgy tűnik, hogy az alapügy tárgyát képező támogatási mechanizmus hiányában az olasz villamosenergia-piacon a zöld villamos energia tekintetében nem lenne kínálat, a zöld villamos energia termelői, valamint a nem megújuló energiaforrásokból származó villamos energia termelői és importőrei közötti különbségtétel igazolható a villamosenergia Olaszországban való termelését, forgalmazását és fogyasztását szabályozó általános rendszer jellegével és felépítésével. A versenyképes villamosenergia-piacnak az Olaszországban való megfelelő működése, amelyet ezen általános rendszer elérni kíván, ugyanis megkövetelheti, hogy e piacon a zöld villamos energia tekintetében versenyképes kínálat legyen. A piac működésének megfelelőségét az olasz jogalkotó a környezetvédelem biztosítása szükségességének figyelembevételével határozhatja meg.

93 Márpedig, ha bebizonyosodik, hogy az, hogy a zöld villamos energia előállítási költsége magasabb, mint a nem megújuló energiaforrásokból származó villamos energiáé, akadályát képezi annak, hogy ezen áru tekintetében a piacon versenyképes kínálat legyen, a zöld villamos energia termelői és a nem megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia termelői és importőrei esetében alkalmazott eltérő bánásmódot, amelyet az az alapügy tárgyát képező rendszer hoz létre, igazolhatja e piaci hiányosság megszüntetésének szükségessége. Ilyen igazolás azonban csak akkor lehetséges, ha az e rendszer által nyújtott támogatás szigorúan az e piaci hiányosság megszüntetéséhez szükséges mértékre korlátozódik, és azt az alapügy tárgyát képező általános rendszerre tekintettel teljes mértékben koherens módon nyújtják.

94 Ezenfelül, ha az alapügy tárgyát képező intézkedést nem lehetne igazolni azon referencia-rendszer természetével vagy felépítésével, amelynek ezen intézkedés a részét képezi, az EUMSZ 108. cikk megsértésének minősül az, hogy ezen intézkedést nem jelentették be, és azt megelőzően hajtották végre, hogy a Bizottság határozatot hozott volna annak összeegyeztethetőségéről. Ilyen esetben a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megállapítania az e rendelkezés megsértéséből eredő valamennyi következményt, és e bíróságnak kell orvosolnia a támogatások végrehajtását (lásd ebben az értelemben: 2019. december 19-i Arriva Italia és társai ítélet, C-385/18, EU:C:2019:1121, 84. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ezenkívül a szóban forgó támogatási program jogellenessége az e program végrehajtásának biztosítása érdekében előírt szankció jogellenességét vonja maga után (lásd ebben az értelemben: 2024. január 11-i Prezes Urzędu Regulacji Energetyki végzés, C-220/23, EU:C:2024:34, 31. és 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

95 Ebből következik, hogy amennyiben a kérdést előterjesztő bíróság arra a következtetésre jut, hogy az alapügy tárgyát képező intézkedés által a zöld villamos energia termelőinek biztosított előnyt igazolja azon referencia-rendszer természete és felépítése, amelynek az részét képezi, az EUMSZ 107. és az EUMSZ 108. cikket úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az ilyen intézkedés.

Az áruk szabad mozgásával kapcsolatos szabályokról

96 Amint az a jelen ítélet 61. pontjából kitűnik, ha a kérdést előterjesztő bíróság arra a következtetésre jut, hogy az alapügy tárgyát képező intézkedés nem tartozik állami támogatási programhoz, vagy elválasztható e program egyéb rendelkezéseitől, értékelnie kell továbbá, hogy ezen intézkedés összeegyeztethető-e a vámunióra és az áruk szabad mozgására vonatkozó uniós szabályokkal.

97 E tekintetben először is azt kell értékelnie, hogy az említett intézkedés sértheti-e az EUMSZ 28., az EUMSZ 30. és az EUMSZ 110. cikket, és ezt követően azt, hogy ellentétes lehet-e az EUMSZ 34. cikkel. Az EUMSZ 34. cikk hatálya ugyanis nem terjed ki az egyéb különös rendelkezésekben említett akadályokra, és az EUMSZ 28., EUMSZ 30. és EUMSZ 110. cikkben említett adójellegű vagy a vámokkal azonos hatású akadályok nem tartoznak az EUMSZ 34. cikkben előírt tilalom hatálya alá (lásd ebben az értelemben: 2007. január 28-i Brzeziński ítélet, C-313/05, EU:C:2007:33, 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

A vámok és az azokkal azonos hatású díjak kivetésének tilalmáról

98 Az EUMSZ 28. és az EUMSZ 30. cikk tiltja a behozatali és kiviteli vámok, valamint az azokkal azonos hatású díjak kivetését a tagállamok között. E rendelkezések értelmében a vám olyan adó, amelyet a tagállam az árura a határának átlépésekor vet ki. Ezenkívül a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a vámmal azonos hatású díjnak minősül minden olyan pénzügyi teher, legyen az bármilyen csekély összegű, amelyet egyoldalúan vetnek ki – bármi legyen is az elnevezése és alkalmazásának módja –, és amely a határ átlépésének tényéből eredően sújtja az árukat, amennyiben az nem minősül a szó szoros értelmében vett vámnak (2018. december 6-i FENS -ítélet, C-305/17, EU:C:2018:986, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

99 Az olyan intézkedés, mint amely az alapügy tárgyát képezi, amely a villamos energiát importáló gazdasági szereplőket arra kötelezi, hogy zöld bizonyítványokat vásároljanak, nem tekinthető vámnak, mivel nem minősül sem a nemzeti hatóságok által kivetett adónak, sem pedig olyan tehernek, amelyet a külföldön előállított villamos energiának a nemzeti határon való átlépésekor vetnek ki. Az ilyen kötelezettség nem tűnik vámmal azonos hatású díjnak sem, mivel nem tűnik úgy, hogy a villamos energiát amiatt sújtaná, hogy az átlépi a nemzeti határt.

100 Következésképpen az EUMSZ 28. és EUMSZ 30. cikkel nem ellentétes az olyan intézkedés, mint amely az alapügy tárgyát képezi.

A hátrányosan megkülönböztető belső adók elfogadásának tilalmáról

101 Ami a hátrányosan megkülönböztető belső adók bevezetésének a tagállamok számára az EUMSZ 110. cikkben előírt tilalmát illeti, e rendelkezés hatálya alá tartozik az általános belső adórendszer részét képező olyan pénzügyi teher, amely rendszeresen, ugyanazon objektív szempontok alapján, származási helyüktől és rendeltetésüktől függetlenül vonatkozik a termékcsoportokra (2018. december 6-i FENS-ítélet, C-305/17, EU:C:2018:986, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

102 A jelen ügyben az alapügy tárgyát képező intézkedés által előírt, a zöld bizonyítványok vagy a zöld villamos energia megvásárlására irányuló kötelezettség nem tűnik az általános belső adórendszer részét képező pénzügyi tehernek. Az ilyen kötelezettség ugyanis – a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő vizsgálat sérelme nélkül – nem adójogi vagy adójellegű, és ezért nem tartozik az EUMSZ 110. cikkben foglalt tilalom hatálya alá.

103 Az EUMSZ 110. cikket tehát úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló intézkedés.

A behozatalra vonatkozó mennyiségi korlátozások elfogadásának tilalmáról

104 Az áruknak a tagállamok közötti szabad mozgása az EUM-Szerződés egyik alapelve, amely az EUMSZ 34. cikkben fejeződik ki (2014. július 1-jei Ålands Vindkraft ítélet, C-573/12, EU:C:2014:2037, 65. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), amely tiltja a tagállamok számára, hogy egymás között a behozatalra vonatkozó mennyiségi korlátozásokat és azokkal azonos hatású intézkedéseket fogadjanak el.

105 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az említett rendelkezés minden olyan nemzeti intézkedésre vonatkozik, amely közvetlenül vagy közvetve, ténylegesen vagy potenciálisan akadályozhatja az Unión belüli kereskedelmet (2014. július 1-jei Ålands Vindkraft ítélet, C-573/12, EU:C:2014:2037, 66. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

106 A jelen esetben az alapügy tárgyát képező intézkedés két okból is akadályozhatja a villamos energia Olaszországba történő behozatalát. Egyrészt ilyen akadályt teremt azáltal, hogy a mentességet igénybe venni kívánó importőröket arra kötelezi, hogy ezt kérelmezzék, és e célból származási garanciákat nyújtsanak be. E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy egy nemzeti intézkedés nem vonható ki az EUMSZ 34. cikkben foglalt tilalom hatálya alól pusztán amiatt, hogy a behozatal akadályozása alacsony, és más lehetőségek is léteznek a behozott termékek értékesítésére (2016. szeptember 29-i Essent Belgium ítélet, C-492/14, EU:C:2016:732, 99. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Másrészt az alapügy tárgyát képező intézkedés ilyen akadályt teremt azáltal, hogy az ilyen mentességet nem kérelmező importőröket szankció kiszabásának terhe mellett arra kötelezi, hogy zöld bizonyítványokat vagy zöld villamos energiát vásároljanak.

107 A mennyiségi korlátozással azonos hatású intézkedést jelentő nemzeti szabályozást vagy nemzeti gyakorlatot azonban csak az EUMSZ 36. cikkben felsorolt valamely közérdeken alapuló ok, illetve – a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében – kényszerítő követelmény igazolhatja. A nemzeti intézkedésnek mindkét esetben tiszteletben kell tartania az arányosság elvét, amely megköveteli, hogy az intézkedés alkalmas legyen az elérni kívánt cél megvalósítására, és ne lépje túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket (lásd ebben az értelemben: 2014. július 1-jei Ålands Vindkraft ítélet, C-573/12, EU:C:2014:2037, 76. pont; 2020. december 17-i Onofrei ítélet, C-218/19, EU:C:2020:1034, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

108 E tekintetben a Bíróság már megállapította, hogy az Unión belüli kereskedelem akadályozására alkalmas nemzeti intézkedések igazolhatók a környezetvédelem kényszerítő követelményével, különösen azon cél elérése érdekében, hogy a villamosenergia-termelésben előmozdítsák a megújuló energiaforrások felhasználásának növelését, amely hasznos az említett védelemhez, és amely egyébiránt az emberek, az állatok és növények egészségének és életének védelmére irányul, amely az EUMSZ 36. cikkben felsorolt közérdeken alapuló okok egyike (lásd ebben az értelemben: 2016. szeptember 29-i Essent Belgium ítélet, C-492/14, EU:C:2016:732, 101. pont; 2018. október 4-i L.E.G.O. ítélet, C-242/17, EU:C:2018:804, 64. és 65. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

109 A jelen ügyben mind az importőrök azon kötelezettsége, hogy villamos energiájuk importálása érdekében zöld bizonyítványokat vagy zöld villamos energiát vásároljanak, mind pedig azon kötelezettség, hogy származási garanciákat kell benyújtani az említett vásárlási kötelezettség alóli mentesülés érdekében abban az esetben, ha az importált villamos energia zöld, igazolható a villamos energia megújuló energiaforrásokból történő előállításának ösztönzésével. Az a körülmény, hogy az alapügy tárgyát képező támogatási rendszert úgy alakították ki, hogy közvetlenül a zöld energia termelését, és ne csupán annak fogyasztását ösztönözze, többek között

azon körülménnyel magyarázható, hogy a villamos energia zöld jellege csupán annak előállítási módjára vonatkozik, és ezért a gázkibocsátás csökkentésével kapcsolatos környezetvédelmi célokat elsősorban az előállítás szakaszában lehet ténylegesen elérni (lásd analógia útján: 2016. szeptember 29-i Essent Belgium ítélet, C-492/14, EU:C:2016:732, 105. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

110 A kérdést előterjesztő bíróságnak kell azonban megvizsgálnia, hogy e korlátozások megfelelnek-e az arányosság elvének.

111 A mentesség kérelmezésére és a származási garanciák e célból történő benyújtására vonatkozó kötelezettséget illetően meg kell jegyezni, hogy amint a zöld villamos energia az átviteli vagy elosztó hálózatba kerül, nehéz meghatározni az eredetét, és többek között azonosítani azt az energiaforrást, amelyből azt előállították (lásd ebben az értelemben: 2023. április 20-i EEW Energy from Waste ítélet, C-580/21, EU:C:2023:304, 52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). E nehézségre tekintettel a 2001/77 irányelv 5. cikke, majd a 2009/28 irányelv 15. cikke arra kötelezte a tagállamokat, hogy vezessék be és felügyeljék a származási garanciák rendszerét annak érdekében, hogy a megújuló energiaforrásokat felhasználó villamosenergia-termelők bizonyíthassák, hogy az általuk értékesített villamos energiát megújuló energiaforrásokból állítják elő.

112 A mentesség zöld bizonyítványok benyújtásával történő kérelmezésének kötelezettsége alkalmasnak tűnik annak biztosítására, hogy az importált villamos energia ténylegesen zöld, és e kötelezettség így hozzájárul a megújuló energiaforrások használatához, amely a környezetnek, valamint az emberek, az állatok és növények egészségének és életének védelmét szolgálja. Ezenkívül szükségesnek tűnik, mivel a zöld villamos energia helyettesíthető jellegére tekintettel az elosztás vagy fogyasztás későbbi szakaszában nem lehet meghatározni azt az energiaforrást, amelyből azt előállították, és mivel a származási garanciák olyan egységes mechanizmus részét képezik, amellyel alátámasztható, hogy a villamos energiát megújuló energiaforrásokból állították elő.

113 Következésképpen a zöld villamos energiát importálók azon kötelezettsége, hogy e villamos energia importálásakor származási garanciákat kell benyújtaniuk ahhoz, hogy mentesüljenek a zöld bizonyítványok vagy a zöld villamos energia megvásárlására vonatkozó kötelezettség alól, nem ellentétes az EUMSZ 34. cikkel.

114 A villamos energiát importálók azon kötelezettségét illetően, hogy zöld bizonyítványokat vagy zöld villamos energiát kell vásárolniuk abban az esetben, ha nem nyújtanak be származási garanciákat az általuk importált villamos energiára vonatkozóan, meg kell jegyezni, hogy a Bíróság a zöld villamos energia termelését érintő, az úgynevezett „zöld bizonyítványok” mechanizmusán alapuló nemzeti támogatási mechanizmusokkal kapcsolatban már megállapította, hogy a villamosenergia-szolgáltatók azon kötelezettsége, hogy a zöldvillamosenergia-termelőktől az ilyen bizonyítványokból kvótát szerezzenek be, többek között arra szolgál, hogy az említett termelők számára biztosítsa a számukra kiadott bizonyítványok iránti keresletet, és ily módon megkönnyítse az általuk a hagyományos energia piaci áránál magasabb áron termelt zöld villamos energia értékesítését (2016. szeptember 29-i Essent Belgium ítélet, C-492/14, EU:C:2016:732, 109. pont).

115 A Bíróság e tekintetben többek között hangsúlyozta, hogy nem tűnik kétségesnek az ilyen mechanizmus által általában a villamos energia termelőire annak érdekében gyakorolt ösztönző hatás, hogy növeljék a zöld villamosenergia-termelésüket, és ennélfogva e mechanizmus azon

jogszerű célkitűzés elérésére való alkalmassága sem, amely a környezetnek, valamint az emberek, az állatok és növények egészségének és életének védelme érdekében a megújuló energiaforrások használatának előmozdítására irányul. A zöld energiára vonatkozó ilyen támogatási mechanizmus, amely energiának az előállítási költsége még mindig meglehetősen magasnak tűnik a nem megújuló forrásokból előállított villamos energia előállítási költségeihez képest, lényegében az új erőművekkel kapcsolatos befektetések hosszú távú támogatására irányul, és bizonyos garanciákat ad a termelők számára a zöld villamosenergia-termelésük jövőbeli megvásárlása tekintetében (2016. szeptember 29-i Essent Belgium ítélet, C-492/14, EU:C:2016:732, 109. és 110. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

116 Így a Bíróság már megállapította, hogy a tagállam nem lépi túl a zöld villamos energia termelésének növelésére irányuló jogszerű célkitűzés keretében őt megillető mérlegelési mozgásteret azáltal, hogy az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló, zöld bizonyítványokat alkalmazó nemzeti támogatási mechanizmust fogad el többek között annak érdekében, hogy a zöld villamos energia termelésével kapcsolatos többletköltséget közvetlenül a piac, mégpedig a kvótakötelezettséggel terhelt villamosenergia-szolgáltatók, illetve -felhasználók – és végeredményben a fogyasztók – fedezzék (lásd ebben az értelemben: 2014. július 1-jei Ålands Vindkraft ítélet, C-573/12, EU:C:2014:2037, 109. és 110. pont).

117 Az ilyen rendszer megfelelő működése azonban magában foglalja olyan mechanizmusok bevezetését, amelyek biztosítják a zöld bizonyítványok olyan valódi piacának létrehozását, amelyen a kínálat és a kereslet ténylegesen találkozhat, és az egyensúly felé törekszik, oly módon, hogy az érdekelt szolgáltatók és felhasználók ténylegesen méltányos feltételek mellett beszerezhetik a bizonyítványokat (2014. július 1-jei Ålands Vindkraft ítélet, C-573/12, EU:C:2014:2037, 114. pont).

118 A fentiekből következik, hogy az alapügy tárgyát képező intézkedés, abban a tekintetben, hogy a villamos energia importőrei számára zöld bizonyítványok vagy zöld villamos energia vásárlását írja elő, alkalmasnak tűnik a megújuló energiaforrások használatának a környezetnek, valamint az emberek, az állatok és növények egészségének és életének védelme érdekében történő előmozdítására. Ezenkívül – a nemzeti bíróság által elvégzendő vizsgálat sérelme nélkül – úgy tűnik, hogy a zöld bizonyítványoknak olyan valódi piaca van, amelyen az importőrök beszerzéseket végezhetnek, és amelynek hatékonyságát a GSE beavatkozása biztosítja. Úgy tűnik ugyanis, hogy a 79/1999. sz. törvényerejű rendelet 11. cikkének (3) bekezdéséből az következik, hogy a GSE köteles hiány esetén a piacot zöld bizonyítványokkal ellátni, illetve túlkínálat esetén azokat a piacon visszavásárolni, ami mind a zöldvillamosenergia-termelők, mind a zöld bizonyítványok megvásárlására köteles gazdasági szereplők számára biztosítja a zöld bizonyítványok piacának fennállását.

119 Ezenkívül az alapügy tárgyát képező intézkedés szükségesnek tűnik azon rendszer fennmaradásához, amelyhez tartozik. Ha ugyanis az olyan villamos energia importőrei, amelynek esetében nem bizonyított, hogy az zöld, mentesülnének a zöld bizonyítványok vagy a zöld villamos energia vásárlására vonatkozó kötelezettség alól, ez veszélyeztetné a zöld villamos energia nemzeti termelését és fogyasztását támogató rendszer hatékonyságát. E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy – amint az a jelen ítélet 41–58. pontjából kitűnik – a tagállamok a támogatási mechanizmusaikon keresztül kötelesek elérni a 2001/77 irányelv és a 2009/28 irányelv által előírt nemzeti célkitűzést, és az uniós jog nem harmonizálta a zöld villamos energiára vonatkozó nemzeti támogatási rendszereket, így főszabály szerint a tagállamok számára megengedett, hogy

az ilyen rendszerek igénybevételét a zöld villamos energiának a területükön történő termelésére korlátozzák (lásd e tekintetben: 2016. szeptember 29-i Essent Belgium ítélet, C-492/14, EU:C:2016:732, 106–107. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

120 A fentiekre tekintettel úgy tűnik, hogy az olyan támogatási rendszer, mint amelynek az alapügy tárgyát képező intézkedés a részét képezi, alkalmas arra, hogy koherens és szisztematikus módon biztosítsa a megújuló energiaforrások használatának előmozdítását, e használat pedig hozzájárul a környezetnek, valamint az emberek, az állatok, és a növények egészségének és életének a védelméhez. Az ilyen rendszer esetében *a priori* nem tűnik úgy, hogy az túllépné az e célkitűzések eléréséhez szükséges mértéket.

121 Végezetül az alapügy tárgyát képező szabályozás, mivel szankciót ír elő azon villamosenergia-importőrökkel szemben, akik nem nyújtanak be származási garanciákat, és nem vásárolnak zöld villamos energiát vagy zöld bizonyítványokat az importjuk arányában, a visszatartó ereje révén alkalmasnak tűnik a megújuló energiaforrások használatának előmozdítására. Ezenkívül szükségesnek minősíthető, amennyiben az a bevezetett zöld bizonyítványok rendszere hatékonyságának biztosításához szükséges. E szankció meghatározásának módja és jellege azonban nem lépheti túl az e hatékonyság biztosításához szükséges mértéket. E tényezőket a kérdést előterjesztő bíróságnak kell értékelnie.

122 Következésképpen, amennyiben a származási garanciákat be nem nyújtó villamosenergia-importőrök számára előírt, zöld bizonyítványok megvásárlására irányuló kötelezettség az alapügy tárgyát képező szabályozás hatékonyságának biztosításához szükséges, és ha bebizonyosodik, hogy ténylegesen létezik a zöld bizonyítványok piaca, e szabályozást nem lehet úgy tekinteni, mint amely túllépi a zöld villamos energia termelésének növelésére irányuló cél eléréséhez szükséges mértéket.

123 Következésképpen – a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő vizsgálatok sérelme nélkül – az EUMSZ 34. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan intézkedés, mint amely az alapügy tárgyát képezi.

124 A fenti megfontolások összességére tekintettel a feltett kérdésre a következőképpen kell válaszolni:

– az EUMSZ 28., az EUMSZ 30., és az EUMSZ 110. cikket úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti intézkedés, amely egyrészt a más tagállamból származó villamos energia olyan importőreit, akik nem bizonyítják származási garanciák benyújtásával, hogy e villamos energiát megújuló forrásokból állították elő, arra kötelezi, hogy az általuk importált villamos energia mennyisége arányában vásároljanak zöld bizonyítványokat vagy zöld villamos energiát a nemzeti termelőktől, és másrészt szankció kiszabását írja elő e kötelezettség be nem tartása esetére, míg a nemzeti zöldvillamosenergia-termelőket nem terheli ilyen vásárlási kötelezettség;

– az EUMSZ 34. cikket, valamint a 2001/77 irányelvet és a 2009/28 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes e nemzeti intézkedés, ha megállapításra kerül, hogy az nem lépi túl a zöld villamos energia termelésének növelésére irányuló cél eléréséhez szükséges mértéket;

– az EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikket úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az említett nemzeti intézkedés, amennyiben a zöld villamos energia nemzeti termelői és a származási garanciát be nem nyújtó villamosenergia-importőrök közötti eltérő bánásmódot igazolja azon referencia-rendszer természete és felépítése, amelynek az a részét képezi.

A költségekről

125 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

1) Az EUMSZ 28., az EUMSZ 30. és az EUMSZ 110. cikket

a következőképpen kell értelmezni:

azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti intézkedés, amely egyrészt a más tagállamból származó villamos energia olyan importőreit, akik nem bizonyítják származási garanciák benyújtásával, hogy e villamos energiát megújuló forrásokból állították elő, arra kötelezi, hogy az általuk importált villamos energia mennyisége arányában vásároljanak a megújuló erőforrásokból való előállítást tanúsító bizonyítványokat vagy megújuló erőforrásokból előállított villamos energiát a nemzeti termelőktől, és másrészt szankció kiszabását írja elő e kötelezettség be nem tartása esetére, míg a megújuló erőforrásokból előállított villamos energia nemzeti termelőit nem terheli ilyen vásárlási kötelezettség.

2) Az EUMSZ 34. cikket, a belső villamosenergia-piacon a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia támogatásáról szóló, 2001. szeptember 27-i 2001/77/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet, és a megújuló energiaforrásból előállított energia [helyesen: energia felhasználásának] támogatásáról, valamint a 2001/77/EK és a 2003/30/EK irányelv módosításáról és azt követő hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. április 23-i 2009/28/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet

a következőképpen kell értelmezni:

azokkal nem ellentétes e nemzeti intézkedés, ha megállapításra kerül, hogy az nem lépi túl a megújuló energiaforrásból előállított villamos energia termelésének növelésére irányuló cél eléréséhez szükséges mértéket.

3) Az EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikket

a következőképpen kell értelmezni:

azokkal nem ellentétes az említett nemzeti intézkedés, amennyiben a megújuló energiaforrásból előállított villamos energia nemzeti termelői és a származási garanciát be nem nyújtó villamosenergia-importőrök közötti eltérő bánásmódot igazolja azon referencia-rendszer természete és felépítése, amelynek az a részét képezi.

Aláírások